

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

XI. De cambiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

nicipali statuto plecti solent, puniri debet. Mandantes tam urbis prefata Gubernatori, & Curia causarum Camera Apostolica generali auditori, quam omnibus & singulis nostris & sedi Apostolicae in quibuscumque provinciis legatis & vicelegatis, neconon quasrumcunque existit, terrarum, oppidorum, & locorum, nobis & eisdem sedi tam mediate quam immediate subiectorum, Gubernatoribus, Protoribus, Capitanis, Commissariis, & aliis quibuscumque iudicibus, quavis etiam subdelegata perferantur, ut praesentes nosfira inviolabiliter in eorum iudicis obseruent, nec contra tales, nisi illarum forma servata, procedere audeat vel prefundantur. Distritus quoque inhibentes quibuscumque terrarum, oppidorum & locorum dominis, in temporalibus in virtute sancte obedientie, ac libe excommunications, &c. pecunis, ne sic in proximis judicantes eorum seculari autoritate molestat, in quietate, perturbare, vel impedire audeant vel prefundantur.

TITVLVS XI. DE CAMBIIS.

Pius Quintus.

Communione rerum ad re, fratre pecunia ad pecunias, quam Cambiorum mercatorum valus vocat; probulatio sicut, & declaratio conciliatur.

CAP. I.

Nec cap pro nostro pastorali officio curam diligenter incubamus ut Domini nostri oibis opportuna pro animarum salute remedii adhibere minime differimus. Cum itaque ad aures nostrarum pervenerit, legitimam & cambiorum alium, quem necellis, publicaque utilitas inquisit, & pecuniae ob illiciti qualius cupiditatem sic depravati, ut subillius prætextu usuria pravitas a nonnullis exercatur; Nos petitionibus, quæ super his nuper nobis facta sunt, hac perpetuo valitura decretales talis reprobatione esse duximus, utneque dolos sua præsumantur, neq; ignatos perdat inicitia: sic enim pastoris officium exequimus, dum gregem nobis commissum ab aitem damnacionis periculo eripere modis omnibus studemus. Primum igitur damnacionis ea omnia cambia, quæ sicut nominantur, & ita configuntur, ut contrahentes ad certas mundinas, seu ad alia loca cambia celebrare simulant, ad quæ loca, si pecuniam recipiunt, literas quidem suas cambii tradunt, sed non miscuntur, vel ita mixtuntur, ut transacto tempore inde procererant, inanis referantur, aut etiam nullis hujusmodi literis traditis, pecunia ibi denique cum interelle reposuit, ubi contractus fuerat celebratus: nam interdantes & recipientes ut, a principio ita convenerant, vel certe tali intentio erat, neq; quicquam ei, qui in mundis, aut loci supradicti hujusmodi litteris recipi solutionem faciat. Cui malo sumite etiam illud est, cum pecunia sive depositi, sive alio nomine sicut cambii traduntur, ut postea eodem loco, vel alibi cum lucro restituantur. Sed & in ipsi cambiis, que realia appellantr, incedunt (ut ad nos perfuerit) Campores prefuturum solutionem terminum lucro ex tacita vel expresa conventione recepto, seu etiam tantummodo promisso, diffruerat. Quæ omnia nos usuria esse declaramus, & ne stanti districus probremus. Porro ad tollendas quoque in cambiis, quantum cum Deo possimus, occationes peccandi, fraudes & treacherorum, flattimus, ne deinceps quicquam audeat hinc a principio, five alias, certum

^a De cambiis & cambiorum instituti ac arbitriis vide Ant. 2. pars tit. 1. c. 5. 42. Lant. de Radulph. de usuri. c. consulti. p. 2. 9. 26. Ang. Sylv. Tab. Cajet. tract. de camb. Sot. de justit. & iure. 26. 9. 1. art. 1. Navar. 6. 17. Iohannes. Angles. de camb.

TITVLVS XII. DE FORMA CONTRAHENDI cenfum.

Pius Quintus.

Contra eti immobilem frustulam in pecunia numerata contra
ducere, nec super frustulam cenfum augas vel reras posse, cujus pretio
us fons & confutatio immobile permaneat.

CAP. I.

Vin onus Apostolice servitibus obstante, cognovimus immenses celebrato fuisse, & indies celebrati cenfum contractus, qui nequit non continentur inter limites a nostris antecedentibus evidenter contractibus flatus, verum etiam quod dexteris est, contraris omnino passionibus propriea & aidentem avita simulacrum legum etiam divinarum manifestatum comprehendit p. 2 ferum animarum, prout tenetur, saluti confundentes, ac piarum mentium petitionibus etiam fatigantur, tan gravi morbo, latifloro; veneno fatigantur antiodio non metet.

Hac igitur nostra constitutione statuimus & censum seu annum redditum creari, constitutive nullo modo posse, nisi in re immobili, aut quo pro immobili habeatur, de cui natura fractilia, & quæ nominatum certis finibus designata sit.

Rursum nisi vere in pecunia numerata, praefertibus tribibus, ac Norario, & in actu celebrationis instrumenti, non autem prius recepto in extremo, justoq; preio.

Solutiones quis vulgo anticipatas appellant, sicer, aut in pacem deduci prohibemus.

Conventions directe aut indirecte obligantes ad eas fortuitas cum, qui alia ex natura contractus non habentur, nullo modo valere voluntur.

Quemadmodum nec pactum, sive ferens aur restringente facultatem alienandi rem censu suppeditant, quia volumen ipsum temper, & liberet, ac fine solutione laudemur, sed quinq; sefim, aut alterius quantitatis vel rei, tam inter vivos, quam in ultima voluntate alienari.

Vbi autem vendenda sit, volumus dominum census a illis omnibus preferri, eique denunciari conditioes quibus vendenda sit, & per mensum expectari.

Pauci continens morolim census debitorum teneri ad interest lucri cessantis, vel ad cambium, seu certas expensas aur circa salaria, aut ad salaria, seu expensas me-

^a Censua varia significatio explicatur apud Cassiodor, lib. 3. variar. epist. penit. & l. 1. 4. post deinde. ff. de origine iur. Theseophil. in 5. 1. 1. inff. de Libertina, quomodo vero diffirat a pensione emperiorum, & alia similibus, basi ex glos. & Pan. in cap. constitutus. de religiosis domibus, & Bal. in titul. de pace Conf. in verb. persolvere.